

مرور و نقد کتاب

دانشنامه مدیریت

- نویسنده: علیرضا جلالی فراهانی، نینا پوراابراهیمی، فاطمه آرمین فر، خبات نسائی، مهسا قربانی بوانی
- ناظر علمی: دکتر سید مهدی الوانی
- ناشر: مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی
- سال انتشار: ۱۴۰۲
- نگارنده: فاطمه ابوحمز

دو فصلنامه
بهار و تابستان ۱۴۰۳
دوره پنجم، شماره نهم

دانشنامه در معنای خاص آن، متنی است که در آن تمام و یا اکثر مطالب و مفاهیم و نظریات یک شاخه علم به صورت موجز و نسبتاً کامل ذکر گردیده است و مخاطب را با کلیات آن دانش آشنا می‌سازد. بدین ترتیب دانشنامه‌ها می‌توانند دریچه ورود افراد علاقه‌مند به علم مورد نظرشان باشند و اگر فرصت و امکان خواندن تمام نظریات و مطالب مربوطه را ندارند از این طریق به درکی کلی نائل آیند. در دانشنامه‌های تخصصی یا تک دانشی اطلاعاتی کلی و فراگیر در حوزه دانشی خاص به مخاطب ارائه می‌گردد و مقدمه‌ای می‌شود برای کشف نکات دقیق‌تر و کامل‌تر که خواننده در پی یافتن آنهاست.

به عبارت دیگر دانشنامه یا دایره‌المعارف اثری است مرجع، حاوی اطلاعات جامع که به منظور پرکردن بخشی از خلأ معلوماتی عامه و پاسخگویی به نیاز اطلاعاتی جامعه تدوین می‌شود. دانشنامه بر دو نوع است: (۱) دانشنامه عمومی که حاوی اطلاعات مربوط به همه شاخه‌های دانش بشری است. (۲) دانشنامه تخصصی که به یک شاخه علمی اختصاص دارد. انسایکلوپدیا از نظر لغوی از دو واژه یونانی Enkyklious به معنای دایره یا عمومی و Paideia به معنای آموزش گرفته شده است و اثری است که آموزش عمومی را مورد توجه قرار می‌دهد. در سال ۱۸۷۶ میلادی پطروس بستانی مارونی واژه دایره‌المعارف را به جای انسایکلوپدیا برای کتابی بر پایه ترجمه‌ای از امریکانا به کار برد. دانشمندان

و نویسندگان ایرانی از جمله دکتر مصاحب و استاد بیرشک لفظ دانشنامه را برای دایره‌المعارف برگزیدند. این واژه پیشتر نیز برای کتابی از ابن سینا با عنوان "دانشنامه‌ عالی" به کار رفته بود. تفاوت اساسی دایره‌المعارف با لغت‌نامه در این است که لغت‌نامه اساساً ناظر به لغات است در حالی که دایره‌المعارف بیشتر ناظر به اطلاعاتی در باب موضوع‌های گوناگون و بحث کمابیش مختصری از آنهاست. وجه اشتراک مجموعه‌های چند دانشی در این است که همگی به عنوان کتاب‌های مرجع شناخته شده‌اند. کتاب‌هایی که افراد برای اطلاعات اجمالی به آنها مراجعه می‌کنند. هدف هر دایره‌المعارف نویسی این است که اطلاعات اجمالی درباره‌ی یک موضوع خاص را به خواننده عرضه کند. اطلاعاتی که در دانشنامه‌ها عرضه می‌شود باید دقیق، قابل اعتماد، منحصر به واقعیات بوده و خالی از هرگونه جهت‌گیری و گرایش‌های شخصی باشد.

با نگاهی به تاریخچه دانشنامه‌نویسی می‌توان گفت گویا چینی‌ها نخستین ملتی بودند که به تألیف دانشنامه در ۱۵ قرن پیش از میلاد پرداختند. پس از آنها یونانیان بودند که آثار دایره‌المعارف‌گونه پدید آوردند. ظاهراً نخستین دانشنامه در یونان به همت سیئوسپیوس، شاگرد افلاطون در سده چهارم پیش از میلاد گردآوری شد.^۱ احتمالاً نخستین کسی که کوشید دانش بشر را در کتابی جمع کند پلینی بزرگ (در کتاب ۳۷ جلدی تاریخ طبیعی) یا ارسطو بود.^۲ پس از آنها هم در غرب و شرق تلاش‌هایی برای این کار صورت گرفت. از جمله می‌توان از کتاب "اشتقاقات" ایسیدوروس سویلی در سده هفتم میلادی نام برد. در سده‌های نخستین اسلامی بلافاصله پس از اولین ترجمه‌های متون خارجی به عربی در بغداد، ضرورت طبقه‌بندی و تنظیم معارف جدید احساس شد. دانش اقوام مغلوب بایستی با علوم اسلامی هماهنگ می‌شد. همین ضرورت باعث به وجود آمدن انواع مختلف تألیفات دایره‌المعارف‌گونه شد. این کتاب‌ها از اواسط قرن سوم هجری پدید آمدند. ظهور دایره‌المعارف‌نویسی در ایران به اوایل سده ۵ هجری بازمی‌گردد. کتاب "مفاتیح‌العلوم" ابو عبد الله خوارزمی نمونه‌ای از دانشنامه است. "دانشنامه‌ عالی" دانشنامه‌ای است تألیف ابن سینا در پنج علم منطق، طبیعیات، هیئت، موسیقی و علم آنچه بیرون طبیعت است (علم برین). همچنین دانشنامه پزشکی میسری که به فارسی و به شعر سروده شده است. نخستین دانشنامه‌ها به قصد مطالعه و بررسی مستمر و توسط فردی واحد تهیه می‌شد و به گونه‌ای فراهم می‌آمد که جنبه‌ی متن درسی داشته باشد. بدین سبب با دانشنامه‌ی امروزی که عمدتاً به عنوان مرجع به کار می‌رود و حاصل کار گروهی است، فرق دارد.

دایره‌المعارف بیانگر رشد و توسعه علوم و اندیشه در جامعه است. میزان دانشی که در یک دایره‌المعارف می‌آید متناسب است با زمان و موقعیت علمی کشوری که دایره‌المعارف در آنجا تهیه

۱- رفیعی، علی، تاریخچه دایره‌المعارف‌نویسی در جهان.

۲- دایره‌المعارف مصاحب.

و تدوین شده است. جریان دایره‌المعارف‌نویسی در اروپا و آمریکا با هدف جمع‌آوری، طبقه‌بندی و گزارش‌دهی بسیار حرفه‌ای و دقیق آخرین اندیشه‌ها و یا آخرین دستاوردهای علمی که به نقطه تراکم رسیده بود، به راه افتاد. دایره‌المعارف‌ها این امکان را فراهم کردند که حرکت علمی در جهان ضمن نقد و پشتیبانی همدیگر، حرکت رو به جلویی را درپیش‌گیرند. بنابراین تدوین دایره‌المعارف‌ها آن هم با مشارکت محققان برجسته از سراسر جهان همواره نقش مهمی در توسعه علم ایفا می‌کند. برخلاف برخی تصورات اولیه، اهمیت دایره‌المعارف‌ها فقط به جهت آنکه منابعی برای یادگیری هستند، نبوده و نیست. یکی از فوائد بسیار مهم دایره‌المعارف‌ها ثبت تغییرات علم و فناوری است. در واقع آراء و جهان‌نگری یک نسل خاص را می‌توان در دایره‌المعارف‌نویسی آن زمان مشاهده کرد. فایده دیگر دایره‌المعارف‌ها، نقش منحصر به فرد دیگری است که در ارائه فهرست‌هایی بزرگ و دقیق از اتصالات قلمداد برعهده دارند. این فهرست‌ها، روابط منطقی بین موضوعات را به دقت نشان می‌دهند که تأثیر بسزایی در رشد و تکامل علم دارد.

در تاریخ علم و فرهنگ و تمدن، دانشنامه‌ها همواره مهم‌ترین ابزار ثبت و ضبط اطلاعات محسوب شده‌اند. بی‌تردید با هدفمند کردن نقش دانشنامه‌ها در پیوند با اهداف پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها، از این ظرفیت می‌توان بسیار بهره‌جست. در تمام حوزه‌های علمی، بهره‌گیری از دانشنامه‌ها نقطه آغاز پژوهش محسوب می‌شود. از دیگر سو مقالات دانشنامه‌ای توسط باتجربه‌ترین و برجسته‌ترین اساتید به نگارش درمی‌آید. در این مفهوم، دانشنامه‌ها هم نقطه آغاز پژوهش و هم اوج و اعتلای آن هستند. از آنجا که در نگارش مقالات دانشنامه‌ها از اساتیدی با تخصص‌های مختلف بهره‌گرفته می‌شود، می‌توان گفت دانشنامه‌ها عرصه گفتمان بین‌رشته‌ای را فراهم می‌آورند که جنبه مکتوب آن در تدوین دانشنامه‌ها مشهود است و شبکه تعاملات آن در شوراها و کمیته‌های علمی دانشنامه‌ها خود را می‌نمایاند.

دسته‌بندی و نظم‌بخشی به علوم و فناوری و جمع‌آوری اطلاعات از زمان‌های دور تا به امروز در جنبه‌های مختلف برای رسیدن به پیشرفت‌های بیشتر به غیر از سرمایه‌گذاری حائز اهمیت است. یکی از اصلی‌ترین روش‌های دستیابی به چنین هدفی، نگارش دانشنامه‌های مختلف در زمینه اطلاعات عمومی و نیز دانش تخصصی است. بشر نیاز به داشتن چنین دانشنامه‌هایی را از زمان‌های بسیار دور حس می‌کرد و آنها را منابع اصلی در هر تحقیق و پژوهشی می‌دانست. از این رو توجه به تولید دانشنامه‌های مختلف و با سرعتی متناسب با سرعت رشد و پیشرفت علم و فناوری نقش بسیار مهمی دارد. دانشنامه ابزار تسهیل‌کننده برای ورود به علم و تحقیق در دانشنامه‌های تخصصی و به دست دادن اطلاعات لازم و نخستین در دانشنامه‌های عمومی است. به‌طور کلی دانشنامه‌ها محصول اطلاعات انباشته و مترکم است. اگر در حوزه‌ای اطلاعات به میزان کافی نباشد یا اطلاعات مترکم نشده باشد، به منابع مرجع هم نیازی نیست. این منابع زمانی به‌کار می‌آیند که به یافتن اطلاعات از میان انبوه اطلاعات مترکم کمک کنند.

دانشنامه‌ها را می‌توان در حکم "معیار بسط" فرهنگی و آینه رشد و توسعه علوم و تفکر حاکم

بر جامعه دانست. در هر جامعه‌ای تعداد دانشنامه‌ها و میزان بهره‌گیری از آنها نشان می‌دهد که آن جامعه تا چه میزان از گرمی و تحرک و پویایی بهره دارد یا سرد و افسرده و بی‌جان است. جامعه‌ای که کنجکاو و پرسشگر نیست یا برای هر پرسشی پاسخی از پیش آماده دارد، راکد و مرده است و البته نیازی هم به منابع مرجع از جمله دانشنامه‌ها ندارد. هر چقدر دانش در جامعه‌ای رشد پیدا کند و شعب علوم بیشتر شود به همان نسبت بازار تدوین، تهیه و انتشار دانشنامه‌های تخصصی هم بیشتر می‌شود. از این رو میزان دانشی که در یک دانشنامه می‌آید متناسب است با زمان و موقعیت علمی کشوری است که دانشنامه در آن تهیه و تدوین شده است.

اولین بحث در اهمیت دایره‌المعارف‌ها این است که در دوره معاصر به دلیل کمبود زمان و به دلیل کم‌حوصلگی مخاطبان امروزی و حجم بالای مجهولات انسان، دایره‌المعارف‌ها مهم می‌شوند. یکی از ویژگی‌های دایره‌المعارف نیز موجزنگاری است که می‌تواند حجم بالای اطلاعات را در اختیار خواننده قرار دهد. دومین اهمیت نیز رقابت اطلاعاتی پایگاه‌های علمی در کوتاه‌گویی است یعنی بتوانید حجم بالای اطلاعات را در قالب کم‌ترین الفاظ در اختیار مخاطب قرار دهید. مخصوصاً با کمبود زمان مخاطب، همین کم شدن حجم عامل اهمیت دایره‌المعارف می‌شود. همچنین از دیگر مباحث، اعتبار و جایگاه مناسب آنها است. اصل دایره‌المعارف این طور است که عموماً متخصصان آن فن، آن را تألیف می‌کنند. اگر دایره‌المعارف‌های غربی را ببینید کم‌تر داریم که مدخل‌ها، مؤلف مشترک داشته باشند و یک مؤلف چند مدخل را نوشته باشد، مگر اینکه واقعاً متخصص باشد. از این جهت که واقعاً متخصص آن فن است و وقتی متخصص حرفی را می‌زند خود این مسئله موجب اعتبار محتوا می‌شود. بحث بعدی در مورد اهمیت این است که دایره‌المعارف، نخستین مرجع محققان است. برخی از اساتید که می‌خواهند دانشجو را راهنمایی کنند، اولین ارجاع آنها به دایره‌المعارف‌هاست چون این خصوصیت، خاص مقالات دایره‌المعارفی است که ادبیات آن مفهوم را در اختیار محقق قرار می‌دهد و با دسته‌بندی منظم و اختصارگویی این کار را می‌کند. بحث بعدی نیز موجز، علمی، روش‌مند و معتبر بودن آنها است که به عنوان یک منبع تحقیقی و مرجع، اهمیتش را دوچندان می‌کند.

نظام‌مند بودن دایره‌المعارف‌ها نیز خود سه مؤلفه را پوشش می‌دهد. نخست رویکرد تاریخی است که دایره‌المعارف‌ها را به عنوان یک محصول نظام‌مند عرضه می‌کنند یعنی شما می‌توانید از آن موضوعی که به صورت مدخل تدوین می‌شود، یک تصویر تاریخی داشته باشید، می‌توانید تطورات مفهومی آن موضوع را به دست آورید که چه زمانی شکل گرفته است و در دوره‌های مختلف چه سرگذشت‌هایی را پشت سر گذاشته است و کم‌رنگ و پررنگ شدن‌ها را می‌توانید ببینید. یک تصویر واقعی منطبق با واقعیت بیرونی و تاریخی را می‌توانید پیش روی خواننده قرار دهید. دومین مؤلفه، ساختار منطقی است. از آنجا که مقالات دایره‌المعارفی موجز هستند لذا مؤلف مدخل نمی‌تواند به حاشیه برود. هر آنچه می‌آورد باید منطقی برای دفاع از آن داشته باشد. مؤلفه سوم نیز بیان موجز

است که تلخیص و اختصار در مقالات یک مؤلفه ویژه است.

دکتر عبدالحمید نظری یکی از مؤلفان مجموعه ۵ جلدی "جغرافیای جامع ایران" دانشنامه‌ها را پیش‌نیازی برای برنامه‌ریزی توسعه بلندمدت دانست و تأکید کرد این آثار می‌توانند ترسیم‌گر چشم‌انداز آتی ایران باشند. در تألیفاتی که به لحاظ شیوه نگارش ماهیت دایره‌المعارفی دارند، اثر تألیف شده باید آنچنان جامع، کامل و درعین حال مجمل باشد که بتواند علاوه بر تأمین نیازهای عموم جامعه، نیازهای متخصصان برنامه‌ریزی توسعه آن سرزمین را که در حوزه‌های علمی مختلف فعال هستند، نیز فراهم سازد. بنابراین چنین تألیفاتی لازم است ضمن رعایت اصول علمی تمام ویژگی‌های جغرافیایی یک سرزمین را که در برنامه‌ریزی توسعه بلندمدت و ترسیم چشم‌انداز آتی آن نقش دارند، معرفی کند.

دبیر علمی دانشنامه پزشکی، دکتر علی احسان حیدری دسترسی به اطلاعات بهداشتی و پزشکی را در شکل‌گیری روش و سبک زندگی، مؤثر می‌داند. او براین باور است که این اطلاعات در تأمین و ارتقاء سطح سلامتی دخالت دارد. دانشنامه پزشکی اطلاعات گسترده‌ای در زمینه‌های مختلف علوم پزشکی و بهداشتی ارائه می‌کند اما درعین حال جایگزین تشخیص و مراجعه به پزشک نیست. هدف صرفاً فراهم کردن اطلاعات شفاف و واضح با ساختاری منسجم برای مخاطبان است.

دکتر محسن طباطبایی یکی از مؤلفان دانشنامه اقتصاد و مالیه شهری است. وی در مورد این بحث چنین اظهار نظر می‌کند که امروزه نقش بنیادین دانشنامه‌های آموزشی مختلف در توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی به ویژه مدیریتی بر کسی پوشیده نیست و می‌توان گفت که کلید توسعه‌یافتگی هر نظام اجتماعی به‌ویژه اجتماعات شهری بر پایه استفاده از منابع معتبر آموزشی آن نظام قرار دارد. یکی از منابع مورد نظر در رشد و توسعه، توسعه منابع انسانی است که در این راستا دانشنامه‌های مختلف فرهنگی، علمی، کاربردی، تاریخی و ... نقش بارزی دارند به‌ویژه اینکه در عصر حاضر، شهرها محل زیست سهم عمده جمعیت بشری می‌باشند. از اولویت‌های هر مدیریت شهری، شناسایی و بازتعریف واژگان مورد نیاز تعاملات بشری شهروندان است. بدین جهت و در زمینه توسعه منابع شهری و شهروندان، تألیف دانشنامه مدیریت شهری نقش برجسته‌ای می‌یابد. در همین راستا می‌توان گفت این دانشنامه دربرگیرنده یافته‌های علمی و تجربی است که در حوزه‌های مختلف تحقیقی و آموزشی به کمک پژوهشگران شهری به‌ویژه کارشناسان حوزه اقتصاد و مالیه شهری می‌آید.

نظر دکتر عیسی کلانتری درباره دانشنامه کشاورزی چنین است که دایره‌المعارف بیشترین سهم را در اطلاع‌رسانی صحیح و به موقع برعهده دارد چرا که گستره اطلاعات و تحقیقات مطروحه در آن بسیار وسیع بوده و از اعتبار، دقت و صحت بالایی برخوردار است و می‌تواند به عنوان یک کتاب مرجع مورد استفاده عموم علاقه‌مندان قرارگیرد. بدون شک بهره‌برداری صحیح اساتید، کارشناسان، دانشجویان و کلیه دست‌اندرکاران امر کشاورزی از این مجموعه ارزشمند می‌تواند در جنبه‌های

گوناگون علمی-عملی، نظری-کاربردی و ابعاد خرد و کلان موجب تحکیم و تقویت بخش کشاورزی و در نتیجه بهبود وضعیت اقتصادی-اجتماعی کشور شود.

و اما دانشنامه مدیریت در پاسخ به ضرورتی که در این رشته وجود داشته، تدوین گردیده است. اصولاً همان‌گونه که اشاره شد یکی از ابزارهای لازم برای هر رشته علمی وجود مبنائی برای تعاریف اولیه و بنیادین برای هر اصطلاح و واژه‌ای است که در آن رشته به کار می‌آید. چه بسا اختلافات و سوء تفاهمات در رشته مدیریت که به دلیل فقدان یک تعریف به طور نسبی قابل قبول اکثر اهل رشته پیش می‌آید، با وجود این فرهنگ رفع گردد. واژگانی مانند حکمرانی، پارادایم، رهبری، خط مشی عمومی، سیاست سازمانی، استراتژی دارای تعاریف گوناگونی از سوی نظریه پردازان و جویندگان رشته مدیریت می‌باشد که این خود موجب ناهماهنگی در ارتباطات میان اصحاب رشته مدیریت و رابطه این رشته با سایر رشته‌ها می‌گردد.

اثری مانند این فرهنگ امکانی را فراهم آورده تا تعاریف مختلف یک واژه مطرح شده و خواننده با آگاهی از این تفاوت‌ها و اینکه هر کدام از این تعاریف متعلق به چه مکتب فکری و چه نظریه پردازی است، با روشنی بتواند به کنه مطلب پی ببرد و در ارتباط درون رشته‌ای و میان رشته‌ای درک درستی از مطالب داشته باشد. شاید گروهی براین باور باشند که امروزه با مراجعه به اینترنت و گنجینه‌های اطلاعاتی موجود در آن معنی و مفهوم هر واژه و اصطلاحی را بتوان به دست آورد اما غالباً این دانشنامه‌ها هستند که با کنار هم نهادن این مفاهیم به مخاطب قدرت انتخاب و نوعی درک فراگیر از مطلب را ارزانی می‌دارند. به عبارت دیگر دانشنامه‌ها محل تضارب آراء و نظرات در مورد واژگان و اصطلاحات علمی است و از دل این نگاه نقادانه و صرافانه، درکی کامل تر و تصویری روشن تر از موضوع به دست می‌آید. بدین ترتیب ضرورت تدوین دانشنامه‌ها در هر رشته‌ای نه صرفاً برای طرح معنای لغوی و موضوعی، بلکه برای تبیین و تشریح و نقد آنها ضرورت دارد و در هر رشته‌ای باید این نوع منابع تهیه شده و دائماً به روز گردند تا موجب ترویج مطالب علمی در جامعه کاربران گردد. البته اگر فرهنگ‌های موضوعی و دانشنامه‌ها در رسانه‌های جمعی قرار گرفته و در اختیار علاقه‌مندان باشند، مسلماً گام مهمی است اما اینکه اینترنت پاسخ همه سؤالات را دارد، رافع این مسئولیت نیست که ما به وجود آن بسنده کنیم. دانشنامه‌های آزاد که از همه برای تکمیل دانش رشته‌ها بهره می‌گیرند، آن خلوص و اعتبار و صحت علمی که از جامعه علمی انتظار می‌رود، برآورده نمی‌سازد و این مهم موضوع دیگری است که تدوین دانشنامه‌ها به وسیله اصحاب علمی همان رشته را در کنار دانشنامه‌های آزاد ضروری و لازم می‌سازد.

دانشنامه مدیریت که علمی بین رشته‌ای محسوب می‌شود، دربرگیرنده واژگان و اصطلاحاتی از شاخه‌های مختلف علوم انسانی و اجتماعی مانند فلسفه، روان‌شناسی، علوم رایانه، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و تاریخ است. در متون پرشمار مدیریت تعریف واضح و منسجمی از این واژگان و اصطلاحات ارائه نشده است و هر متخصصی واژگان را با نظر و سلیقه خود تعریف کرده و به کار برده

است، که این تعدد و تنوع برای بهره‌برداران از منابع مدیریت مشکلاتی را ایجاد کرده است و این مسئله وجود دانشنامه‌ای را به عنوان منبع فراگیر و زبان مشترک برای همه کسانی که با مبحث مدیریت سروکار دارند، الزامی ساخته است. طی این سال‌ها چند فرهنگ لغت رشته مدیریت انتشار یافته که از جامعیت کافی برخوردار نیستند. این مسئله پدیدآورندگان اثر حاضر را برآن داشته تا مدخل‌های توصیفی کوتاهی در زمینه اصطلاحات و واژگان مدیریت تدوین کرده و مفاهیم، شیوه‌ها، نظریه‌های فعلی و زمینه‌های کاربردی رشته مدیریت را به مخاطبان عرضه کنند. این دانشنامه، مرجعی الفبایی است که نگارندگان آن در هر مدخل به بیان جامعی از مفاهیم مدیریت پرداخته‌اند و مخاطبان با بهره‌گیری از آن می‌توانند به درک عمیقی از حوزه‌های مختلف رشته مدیریت نائل گردند. این دانشنامه عمدتاً براساس ویرایش هشتم کتاب «دایره‌المعارف مدیریت» شکل گرفت. کتاب «دایره‌المعارف مدیریت» یکی از جامع‌ترین منابع در عرصه مدیریت است که در سال ۲۰۱۹ منتشر شده است. هرچند این کتاب کاستی‌هایی نیز داشت که عبارت‌اند از: (۱) مطالب این کتاب برای مخاطب آمریکایی نوشته شده است. برخی از مطالب آن برای فارسی‌زبان‌ها به خوبی رسانای مقصود نیست. (۲) گروهی از نویسندگان کار تدوین آن را برعهده داشتند به همین خاطر این اثر، وحدت رویه‌ای از نظر حجم و عمق پرداختن به موضوعات را ندارد. (۳) موضوعات یکسان در زیرمدخل‌های متعدد تکرار شده که این مسئله به خاطر تعدد نویسندگان و غفلت ویراستار بوده است. پدیدآورندگان «دانشنامه مدیریت» به این نقائص کتاب «دایره‌المعارف مدیریت» توجه نموده و تلاش کردند تا ایرادات را در نسخه خود رفع کنند. همچنین با بررسی مدخل‌های اثر مورد نظر به این نتیجه رسیدند که بعضی مفاهیم در آن موجود نیست. از این رو تعدادی مدخل جدید افزودند تا اثرشان جامع باشد. کتاب «دانشنامه مدیریت» با نظارت دکتر سید مهدی الوانی توسط جمعی از اساتید دانشگاه (دکتر علیرضا جلالی فراهانی، دکتر نینا پورابراهیمی، دکتر فاطمه آمین‌فر، دکتر خبات نسائی و دکتر مهسا قربانی بوانی) جمع‌آوری و تدوین شده است. مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی در سال ۱۴۰۲ برای نخستین بار این اثر را در ۳۰۰ نسخه منتشر نموده است. این کتاب در ۱۱۴۱ صفحه چاپ شد. دارای ۲ فهرست الفبایی یکی برای مدخل‌ها (معادل انگلیسی هر مدخل هم آمده است) و دیگری برای زیرمدخل‌ها است. این جداسازی به خواننده کمک می‌کند تا مفهوم مورد نظر خود را به راحتی بیابد. همراه‌سازی معادل انگلیسی نیز به یافتن اصطلاحات انگلیسی متون مدیریت و درک بهتر آنها کمک می‌کند. این کتاب اثر ارزشمندی است که مدرسان، دانشجویان، پژوهشگران، مدیران و تمام افرادی که با موضوع مدیریت به طور نظری و عملی در ارتباط هستند، می‌توانند با ارجاع به آن اطلاعات مورد نیاز خود را به‌دست آورند.

کمبودهایی که در این مجموعه به نظر می‌رسد نداشتن نمایه، فهرست الفبائی انگلیسی و نحوه استفاده کاربران است که ان‌شاءالله در چاپ‌های بعدی رفع می‌گردد. نکته مهم در مورد دانشنامه‌ها به‌روزرکردن آنهاست زیرا واژگان و اصطلاحات هر علمی در طول زمان دستخوش تحولات بیشمار

شده و باید این تغییرات در دانشنامه‌ها بازتاب پیدا کند. برخط شدن دانشنامه‌ها این امر را سهل و امکان‌پذیر می‌سازد و شاید ارائه نسخه برخط این دانشنامه مدیریت بتواند دسترسی آسان‌تر علاقه‌مندان به این اثر را ممکن سازد.

